

CHUKAT

THE POWER OF LETTING GO

Forgiveness, Healing, and the Path to True Unity

PARSHAH OVERVIEW

Chukat

Moses is taught the laws of the red heifer, whose ashes purify a person who has been contaminated by contact with a dead body.

After forty years of journeying through the desert, the people of Israel arrive in the wilderness of Zin. Miriam dies, and the people thirst for water. G-d tells Moses to speak to a rock and command it to give water. Moses gets angry at the rebellious Israelites and strikes the stone. Water issues forth, but Moses is told by G-d that

neither he nor Aaron will enter the Promised Land.

Aaron dies at Hor Hahar (Mount Hor) and is succeeded in the high priesthood by his son Eleazar. Venomous snakes attack the Israelite camp after yet another eruption of discontent in which the people "speak against G-d and Moses"; G-d tells Moses to place a brass serpent upon a high pole, and all who will gaze Heavenward will be healed. The people sing a song in honor of the miraculous well that provided

them with water in the desert.

Moses leads the people in battles against the Emorite kings Sihon and Og (who seek to prevent Israel's passage through their territory) and conquers their lands, which lie east of the Jordan River.

QUESTION FOR DISCUSSION

Is our obligation to forgive limited to ensuring the antagonist won't be punished, or does it obligate us to love them in our hearts?

Is there also a moral imperative to help our former antagonists become the best they can be and attain redemption?

RASHI RULES

1. Every word of Rashi is precise.
2. Rashi comments on something the *first* time it appears in the Torah.

TEXT 1

Numbers 21:4-9

ד. וַיִּסְעוּ מֵהָר הָהָר דֶּרֶךְ יָם
סוּף לְסַבֵּב אֶת אֶרֶץ אֱדוֹם,
וַתִּקְצַר נַפְשׁ הָעָם בַּדֶּרֶךְ.

ה. וַיִּדְבֹּר הָעָם בְּאֱלֹקִים
וּבַמֶּלֶךְ: לָמָּה הֵעֵלִיתָנוּ
מִמִּצְרַיִם לָמוֹת בַּמִּדְבָּר, כִּי
אֵין לָחֶם וָאֵין מַיִם, וְנַפְשֵׁנוּ
קָצָה בַלֶּחֶם הַקָּלָקָל.

ו. וַיִּשְׁלַח ה' בָּעָם אֶת
הַנִּחָשִׁים הַשָּׂרָפִים, וַיִּנְשְׁכוּ
אֶת הָעָם, וַיָּמָת עִם רַב
מִיִּשְׂרָאֵל.

4. They journeyed from Mount Hor by way of the Red Sea to go around the land of Edom, and the people's souls became impatient because of the [long] journey.

5. The people spoke against G-d and Moses, saying, "Why did you bring us up from Egypt to die in the wilderness? There is no bread or water, and our soul loathes this miserable bread."

6. G-d sent fiery serpents among the people, and they bit the people, and many people of Israel died.

TEXT 1

Numbers 21:4-9

ז. וַיָּבֹאוּ הָעָם אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ:
חָטֵאנוּ כִּי דִבַּרְנוּ בָּה' וְכָךְ,
הִתְפַּלֵּל אֵל ה' וְיִסֶּר מֵעַלֵּינוּ אֶת
הַנָּחָשׁ, וַיִּתְפַּלֵּל מֹשֶׁה בְּעַד
הָעָם.

ח. וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה: עֲשֵׂה
לָךְ שֵׁרָף וְשִׂים אֹתוֹ עַל גֹּם,
וְהָיָה כָּל הַנִּשּׁוּף וְרָאָה אֹתוֹ וְחָיָה.

ט. וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה נָחָשׁ נְחֹשֶׁת
וַיִּשְׁמְהוּ עַל הַגֹּם, וְהָיָה אִם נִשְּׁף
הַנָּחָשׁ אֶת אִישׁ, וְהִבִּיט אֶל נָחָשׁ
הַנְּחֹשֶׁת וְחָיָה.

7. The people came to Moses and said,
"We have sinned, for we have spoken
against G-d and you. Pray to G-d that He
remove the serpents from us." And Moses
prayed on behalf of the people.

8. G-d said to Moses, "Make yourself a
fiery snake and place it on a pole. And
anyone who is bitten will look at it and
live."

9. Moses made a copper snake and placed
it on a pole; it came to pass that if a
serpent had bitten a man, he would look
at the copper snake and live.

TEXT 1B

Rashi, Numbers 21:8

THE RASHI

אמרו רבותינו: וכי נחש ממית או מחיה?

אלא בזמן שהיו ישראל מסתכלין כלפי מעלה, ומשעבדין
את לבם לאביהם שבשמים, היו מתרפאים. ואם לאו, היו
נמוקים.

Our sages taught: "Do snakes kill or heal?

Rather, when Jews looked to the Heavens, thus submitting
their hearts to their Heavenly Father, they would be
healed. Otherwise, they disintegrated."

Moses hung a copper snake to draw eyes upward toward the heavens, inspiring repentance.

Moses chose to hang a snake because it represents both G-d's instrument of punishment and His power to heal.

TEXT 2A

Daas Zekeinim,
Numbers 21:8

"עשה לך שרף".

לכך צוה הקדוש ברוך הוא לעשות נחש ולא דבר אחר, כדי להגדיל נסיו ונפלאותיו. שהוא מכה באזמל ומרפא באזמל. בנחש הכה, ובנחש מרפא.

"Make yourself a snake:"

G-d instructed Moses to fashion a snake rather than something else to magnify his miracles and wonders. He healed them with the very knife He used to strike them. He struck them with a snake and healed them with a snake.

OPTIONAL

The serpent represents **ego** and the fall from Divine oneness, but when viewed correctly, it also points the way back to oneness with G-d.

OPTIONAL

TEXT 2B

*Rabbi Shneur
Zalman of Liadi,
Likutei Torah,
Numbers 62A*

וזהו ענין נחש הנחשת שהיה צריך להשימו על הנס, שהיה צריך לה
להגבהת הנחש למעלה ומסתכלים כלפי מעלה. כלומר, שלא יחשוב
שהנחש נפרד, אם כן הוא רע ממש ונשאר רע. אבל כשיחשוב את
הנחש בהגבהתו למעלה בשרשו שאינו נפרד מאתו יתברך.

The purpose of placing the copper snake on a pole was to raise the snake so Jews would look upward. To look down means to perceive the snake's influence as utterly differentiated from G-d with no hope of reconnecting. However, when the snake is raised, we realize that the snake is also part of G-d. It is not truly separated [thus neither are its victims—us].

TEXT 3A

*Talmud, Avodah
Zara 44a*

"עֲשֵׂה לָךְ שָׂרָף." לָךְ, מִנְּךָ.

"Make yourself a serpent." "Yourself"
means from your funds.

Why was Moses responsible for covering the cost of healing the people? After all, they were the ones who had sinned, not him.

TEXT 3B

*Rabbi Chaim ibn
Atar, Or Hachayim,
Numbers 21:8*

"עשה לך שרף". הרי הוא אומר לך
משלך . . . וצריך לדעת, למה צוה ה' כן?

"Make yourself a serpent:" The word
"yourself" means from your pocket. . . .
What is the reason for this instruction?

TEXT 4

Rashi, Numbers 21:7

“ויתפלל משה”. מכאן למי שמבקשים
ממנו מחילה, שלא יהא אכזרי מלמחול.

“And Moses prayed.” From this, we infer
that when asked to forgive, do not be cruel
in forgiveness.

Why does Rashi choose *this* story—to the exclusion of others—to teach us to forgive when asked?

TEXT 5A

*Genesis 20:1-4,
9-10, 14, 17-18*

א. וַיֵּסַע מִשָּׁם אַבְרָהָם אֶרֶץ הַנִּגָּב,
וַיָּשָׁב בֵּין קָדֵשׁ וּבֵין שׁוּר, וַיָּגֵר בְּגֵרָר.

ב. וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל שָׂרָה אִשְׁתּוֹ
אֲחֹתִי הִיא, וַיִּשְׁלַח אֲבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ גֵּרָר
וַיִּקַּח אֶת שָׂרָה.

ג. וַיָּבֹא אֱלֹקִים אֶל אֲבִימֶלֶךְ בַּחֲלוֹם
הַלַּיְלָה, וַיֹּאמֶר לוֹ: הִנֵּה מֵת עַל הָאִשָּׁה
אֲשֶׁר לָקַחְתָּ, וְהִיא בָּעֵלְתָּ בָּעַל.

ד. וַאֲבִימֶלֶךְ לֹא קָרַב אֵלֶיהָ, וַיֹּאמֶר:
א-דָּנִי הַגּוֹי גַּם צָדִיק תִּהְיֶה גַּם . . .

ט. וַיִּקְרָא אֲבִימֶלֶךְ לְאַבְרָהָם, וַיֹּאמֶר
לוֹ: מָה עָשִׂיתָ לָנוּ וּמָה חָטָאתִי לָךְ, כִּי
הִבֵּאתָ עָלַי וְעַל מַמְלַכְתִּי חֲטָאָה גְדוֹלָה,
מִעֲשָׂים אֲשֶׁר לֹא יַעֲשׂוּ עֲשִׂיתָ עִמָּדִי.

1. Abraham traveled from there to the land of the south,
dwelt between Kadesh and Shur, and sojourned in Gerar.

2. And about Sarah, his wife, Abraham said, "She is my
sister." And Abimelech, the king of Gerar, sent [for] and
took Sarah."

3. And G-d came to Abimelech in a dream of the night
and said to him, "Behold, you are going to die because
of the woman you have taken, for she is a married
woman."

4. And Abimelech had not approached her, and he said,
"G-d, will You kill even a righteous nation?" . . .

9. And Abimelech summoned Abraham and said, "What
have you done to us, and what sin have I committed
against you, that you brought upon me and my
kingdom a great sin? Deeds that are not done, you have
done to me."

TEXT 5A

*Genesis 20:1-4,
9-10, 14, 17-18*

א. וַיֹּאמֶר אַבְיִמֶלֶךְ אֶל אַבְרָהָם: מָה
רָאִיתָ כִּי עָשִׂיתָ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה . . .

יד. וַיִּקַּח אַבְיִמֶלֶךְ צֹאן וּבָקָר וְעַבְדִּים
וּשְׁפָחֹת וַיִּתֵּן לְאַבְרָהָם, וַיָּשָׁב לוֹ אֶת
שָׂרָה אִשְׁתּוֹ . . .

יז. וַיִּתְּפֹלֵל אַבְרָהָם אֶל הָאֱלֹקִים, וַיִּרְפָּא
אֱלֹקִים אֶת אַבְיִמֶלֶךְ וְאֶת אִשְׁתּוֹ
וַאֲמָהֲתָיו וַיֵּלְדוּ.

יח. כִּי עָצַר עָצַר ה' בְּעַד כָּל רָחֵם לְבֵית
אַבְיִמֶלֶךְ, עַל דְּבַר שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אַבְרָהָם.

10. And Abimelech said to Abraham, "What did you see, that you did this thing?" . . .

14. And Abimelech took flocks of cattle, menservants, and maidservants, and gave them to Abraham, and he returned his wife Sarah to him. . . .

17. And Abraham prayed to G-d, and G-d healed Abimelech and his wife and handmaids, and they gave birth.

18. For G-d had closed every womb of Abimelech's household because of Sarah, Abraham's wife.

Abraham prayed for
Abimelech despite his
cruel actions toward him.

TEXT 5B

Talmud, Baba Kama
92A

וּמַנִּין שְׁלֹא יִהְיֶה הַמוֹחֵל אֶכְזָרִי?
שֶׁנֶּאֱמַר: "וַיִּתְפַּלֵּל אַבְרָהָם אֶל הָאֱלֹהִים, וַיִּרְפָּא
אֱלֹהִים אֶת אֲבִימֶלֶךְ" (בְּרֵאשִׁית כ, יז).

How do we know it is cruel to withhold forgiveness [if asked]?

It is stated, "And Abraham prayed to G-d, and G-d healed Abimelech" (Genesis 20:17).

TEXT 6A

*The Rebbe, Rabbi
Menachem Mendel
Schneerson,
Likutei Sichot 28,
pp. 141-142*

מחילה קען זיין אויף כמה אופנים, ומהם:

- איינער איז מוחל דעם צווייטן
דעם חטא וואס ער איז באגאנגען קעגן אים
בכדי דער צווייטער זאל ניט נענש ווערן.
- ער איז אים מוחל ניט נאר ווייל
ער וויל אים פארהיטן פון אן עונש, נאר ער
האט קיין טינא ניט בלבו.
- ס'איז א מחילה בלב שלם באופן
אז ער איז אינגאנצן נתפייס געווארן. דער נמחל
איז "מרוצה וחביב לפניו כקודם החטא".

בסגנון אחר קצת:

- אין דעם ערשטן אופן איז ער
מוחל יענעמס חטא, וואס האט פוגע געווען דעם
מוחל.

There are many degrees of forgiveness. Among them:

- Pardoning an individual's transgression to shield the offender from punishment.
- Exonerating the offender, not just to shield the offender but because the pardoner bears no ill will.
- Forgiving with a complete heart in a state of complete pacification. The forgiven party achieves the same level of friendship and love with the forgiver from before they committed the offense.

Another way to define these three types of forgiveness:

- Forgiving the act of offense.
- Forgiving the person who offended.

TEXT 6A

*The Rebbe, Rabbi
Menachem Mendel
Schneerson,
Likutei Sichot 28,
pp. 141-142*

• אין דעם צווייטן אופן איז ער מוחל
דעם מענטשן וואס האט זיך פארזינדיקט.

• אין דעם דריטן אופן, אויך עוקר
החטא מעיקרו, ס'בלייבט ניט קיין רושם כלל.

און די נפקא מינא בפועל צווישן זיי איז:

בשעת ער איז אויסן בלויז אז יענער זאל ניט נענש
ווערן צוליב דעם באגאנגענעם חטא, איז ער
במחילתו זיך משתדל נאר אויף וויפל דאס איז נוגע
דעם עונש אויף'ן צווייטן דורך דעם חטא פרטי.

אבער באופן הב', ובפרט ווען די מחילה איז בלב
שלם, איז אים נוגע די טובה פון דעם צווייטן, איז די
מחילה באופן אז ער לייגט זיך אין דעם אריין ביתר
שאת, ביז צו פועל זיין אז דער צווייטער זאל זיין
(ווערן) אינגאנצן כדבעי. ביז אזוי ווי איידער ער איז
באגאנגען די עוולה (כלפי אים), "כקודם החטא".

•Erasing every trace of the offense as
if it never occurred.

The practical difference between
these:

In the first degree, the pardoner only
exerts themselves to the extent that
shields the offender from punishment
for that specific offense.

In the second, and certainly in the
third, in which the pardon is with a
complete heart and the pardoner
seeks the welfare of the forgiven
party, the pardoner invests
themselves. The pardoner makes every
effort to rehabilitate the forgiven party
until they become as righteous as they
were before committing the offense.

THREE TYPES OF FORGIVENESS

1. Forgiving the act of offense. —→ ABRAHAM
2. Forgiving the person who offended.
3. Erasing every trace of the offense as if it never occurred. —→ MOSES

Abraham forgave and moved on once the problem was alleviated, while Moses forgave with deep investment, actively helping the people heal and reconnect with G-d.

TEXT 6B

*The Rebbe, Rabbi
Menachem Mendel
Schneerson, Ibid.*

בא אברהם שטייט "ויתפלל אברהם אל
האלקים וירפא אלקים את אבימלך גו'
וילדו . . . " (בראשית כ, יז). די תפילה
ובקשת אברהם איז געווען בנוגע רפואתו
של אבימלך כו', אז עס זאל
אראפגענומען ווערן דער עונש וואס איז
געקומען אויף אבימלך ובני ביתו.

בפרשתנו שטייט . . . "ויתפלל משה . . .
בעד העם" (במדבר כ, ז). אים איז געווען
נוגע דער מצב פון דעם עם, ער איז
געווען אויסן ניט בלויז עס זאל בטל
ווערן דער עונש (פון די נחשים כו'), נאר
אז עס זאל נתתקן ווערן דער מצב פון
דעם עם.

The Torah says about Abraham, "And Abraham prayed to G-d, and G-d healed Abimelech" (Genesis 20:17). Abraham's concern was limited to asking G-d to heal Abimelech and the others and spare Abimelech and his household from punishment.

In our Torah portion, it is stated . . .
"And Moses prayed to G-d . . . on behalf of the nation: (Numbers 21:7). He cared about the condition of the people. His concern wasn't limited to stopping the punishment of serpents. He sought to heal their spiritual malaise.

TEXT 6B

*The Rebbe, Rabbi
Menachem Mendel
Schneerson, Ibid.*

און דערפאר איז דער פסוק ממשיך, אז אויף
דעם איז געקומען דער ענטפער פון דעם
אויבערשטן “עשה לך שרף” (במדבר כ, ח).
“לך” לויט פשוטו של מקרא מיינט “משלך”
(על דרך ווי רש”י טייטשט בא “עשה לך
שתי חצוצרות כסף” (במדבר י, ב)).
ולכאורה, וויבאלד אז דאס איז נוגע צו אידן,
וואס “דברו בה’ ובמשה”, וואלט דאך מער
מתאים געווען אז דער שרף זאל זיין דוקא
משלהם, משל ציבור?

נאר דערמיט האט דער אויבערשטער
אנגעוויזן משה’ן אז ער זאל טאן אין אן אופן
("לך - משלך") אז ס’זאל זיין ניכר אז ס’איז
אים נוגע די זאך.

וואס באווייזט אז ער איז אין דעם מצידם . . .
אויף פועל’ן די רפואה פון אידן.

This is why the Torah relates G-d’s response to Moses, “Make yourself a snake” (Numbers 21:8). When the Torah says, “yourself,” the literal meaning is from your means. This is how Rashi explained the passage, “Make yourself two silver trumpets” (Numbers 10:2). If the copper snake concerned the Jews who spoke against G-d and Moses, it would seem more appropriate for them—the communal fund—to pay for it.

By instructing Moses to pay for it, G-d directed him to help them in a manner that showed how much he cared (yourself, from your funds). This would prove that Moses was in it for them . . . to heal their spiritual malaise.

Rashi chose Moses to model forgiveness because he forgave wholeheartedly, caring deeply for the people and doing everything he could to help them.

The Torah expects
us to forgive others
as Moses forgave
the Jewish people.

TEXT 7

*Maimonides,
Mishneh Torah,
Laws of Teshuvah
2:10*

אסור לאדם להיות אכזרי ולא יתפייס, אלא יהא נוח לרצות וקשה
לכעוס. ובשעה שמבקש ממנו החוטא למחול, מוחל בלב שלם ובנפש
חפצה, ואפילו הצר לו וחטא לו הרבה, לא יקום ולא יטור.
וזהו דרכם של זרע ישראל ולבם הנכון.

Jews are forbidden to be cruel and refuse reconciliation. Instead, we should be easy to appease and difficult to anger. When an offender asks for forgiveness, we must forgive with a complete heart and willing soul. Even if the offender harmed and offended us greatly, we must neither avenge nor resent.

This is the proper disposition of the Jewish people.

Ego fuels resentment by clinging to control and separateness, but true forgiveness comes from humility and surrendering to oneness with G-d.

TEXT 8A

*Midrash, Shemot
Rabah 30:9*

כתיב: "מגיד דבריו ליעקב . . . חוקיו ומשפטיו לישראל" (תהלים קמז, יט) . . . לפי שאין מדותיו של הקדוש ברוך הוא כמדת בשר ודם. מדת בשר ודם, מורה לאחרים לעשות והוא אינו עושה כלום. הקדוש ברוך הוא אינו כן, אלא מה שהוא עושה, הוא אומר לישראל לעשות ולשמור.

The Psalmist writes, "He speaks His words to Jacob. . . His decrees and laws to Israel" (Psalms 147:19).

G-d does not treat us as a human would. A human king instructs others to do something while he does nothing. G-d is not like that. What He does, He tells Israel to do and observe.

G-d sets an example for us and forgives us as soon as we ask, empowering us to forgive others in the same way.

TEXT 8B

*Rabbi Shneur Zalman
of Liadi, Tanya,
Igeret Hateshuvah,
Chapter 11*

האמונה והבטחון להיות נכון לבו בטוח
בה', "כי חפץ חסד הוא" (מיכה ז, יח)
וחנון ורחום ורב לסלוח תיכף ומיד
שמבקש מחילה וסליחה מאתו יתברך,
בלי שום ספק וספק ספיקא בעולם . . .

והרי אפילו במידת בשר ודם כן,
שצריך האדם למחול תיכף ומיד
שמבקשים ממנו מחילה ולא יהא
אכזרי מלמחול, ואפילו בקוטע יד
חבירו, כדאיתא בגמרא בסוף פרק ח'
דבבא קמא. ואם ביקש ממנו שלוש
פעמים ולא מחל לו, שוב אין צריך
לבקש ממנו . . . ובמידת הקדוש ברוך
הוא על אחת כמה וכמה לאין קץ.

With faith and confidence, our hearts are
firm and sure in G-d, "For He delights in
kindness" (Michah 7:18). G-d is gracious,
merciful, and abundantly forgiving the
instant we seek it. Of this, there is no shadow
of doubt.

This is even expected from humans. As soon
as we are asked, we are obligated to forgive
and not be cruel in forgiveness. This is even
so when one chops off another's hand, as the
Talmud states in the eighth chapter of Baba
Kama (p. 92a). And if we are asked three
times, the offender is exempt from asking us
again. . . . [If this is expected of us] how much
infinitely more so is this expected of G-d.

TEXT 8B

*Rabbi Shneur Zalman
of Liadi, Tanya,
Igeret Hateshuvah,
Chapter 11*

ומה שמשבחים ומברכים את ה': "חנון
המרבה לסלוח", "המרבה" דייקא . . .
דהיינו שבמידת בשר ודם, אם יחטא איש
לאיש וביקש ממנו מחילה ומחל לו ואחר
כך חזר לסורו, קשה מאד שימחול לו שנית,
ומכל שכן בשלישית ורביעית.

אבל במידת הקדוש ברוך הוא, אין הפרש
בין פעם אחת לאלף פעמים. כי המחילה
היא ממידת הרחמים, ומידותיו הקדושות
אינן בבחינת גבול ותכלית אלא בבחינת אין
סוף . . . ולגבי בחינת אין סוף אין הפרש
כלל בין מספר קטן לגדול . . .

ולכן מעביר אשמותינו בכל שנה ושנה . . .
כמו כן בכל יום ויום שלוש פעמים
מברכים: "ברוך אתה ה' חנון המרבה
לסלוח" . . . וכן מידי יום ביום לעולם.

We praise G-d as the gracious one who
pardons abundantly. . . . If someone harms us
and we forgive them, it is very difficult to
forgive them if they hurt us again. How much
more so the third and fourth time.

Concerning G-d, there is no difference
between one time and a thousand times.
Forgiveness comes from the Divine attribute
of compassion, and Divine attributes are not
subject to limitation. They are without end. . . .
Compared to infinity, there is no difference
between a small and large number.

G-d, therefore, forgives our iniquities year by
year. . . . Similarly, we recite thrice daily,
"Blessed are you, G-d, the gracious one who
pardons abundantly". . . . We do this every
day forever.

WHEN MUST WE FORGIVE, AND WHEN ARE WE EXEMPT?

- a) It is obligatory to forgive if the offending party seeks us out, appeases us, and begs forgiveness.
- b) If there is a concern that forgiving them will lead to continued harm, we are not required to forgive.
- c) If we continue to suffer from the original offense, we are not required to forgive.

Nevertheless, the humble approach is to forgive.

TEXT 9A

*Rabbi Shneur Zalman
of Liadi, Shulchan
Aruch Harav, Orach
Chayim, 606:1-4*

ואפילו לא הקניטו אלא בדברים, צריך
לילך ולפייסו ולבקש ממנו שימחול לו . .
. ובשעת בקשת מחילה צריך לפרט
החטא שחטא לחבירו. ואם חבירו
מתבייש בזה לא יפרט החטא . . .

ואם אינו מתפייס בפעם ראשון, יחזור
וילך לפייסו פעם שנית במין ריצוי אחר,
ואם לא נתפייס יחזור וילך פעם שלישית
לפייסו במין ריצוי אחר. ואם לא נתפייס
בפעם השלישית שוב אין זקוק לו . . .

המוחל לא יהיה אכזרי מלמחול, אלא
ימחול לו מיד. אלא אם כן . . . שחושש
שלא יבא לו לעצמו איזה רעה על ידי
שימחול לו, דאז אינו צריך למחול לו,
דחיו קודמין לחיי חבירו.

Even if we verbally offend another, we must go to
them, appease them, and seek their forgiveness. . . .
When we ask for forgiveness, we must specify the
offense we committed unless this would embarrass
the injured party. . . .

If the injured party is not appeased the first time,
we must return and use a different approach to
appease them a second time. If they are still not
appeased, we must return and use a third approach
to appease them. If the injured party is still not
appeased, we are not obligated to try again. . . .

The injured party should not be cruel in
forgiveness. Instead, they should forgive
immediately. Unless . . . they are concerned they
might be harmed by the forgiveness. In such cases,
they are not required to forgive because their
welfare takes precedence.

TEXT 9A

*Rabbi Shneur Zalman
of Liadi, Shulchan
Aruch Harav, Orach
Chayim, 606:1-4*

ואם הוציא עליו שם רע אינו צריך למחול
לו בכל ענין, אפילו אם יבקש ממנו כמה
פעמים. משום דאפשר שיש בני אדם
ששמעו הוצאת הלעז עליו ולא שמעו
הפיוס, וידמה להם שאפשר שהלעז הוא
אמת ולא יצא עדיין אדם זה נקי מחשד.

ומכל מקום, מדת ענוה למחול אפילו
בהוצאת שם רע.

If the offense was slander, the injured party
is not obligated to forgive, even if asked
many times. This is because it is possible that
some heard the slander and did not hear
about the appeasement. They will believe
the slander and the injured party will not
have relief.

Nevertheless, even in such cases, it is the
humble way to forgive.

The Alter Rebbe teaches that true wholeness and forgiveness come from rejecting ego and embracing oneness with G-d.

KEY POINTS

1. The lowest degree of forgiveness is to forgive to spare the offender from punishment.
2. The highest degree is to forgive because you love them, care for them, and will do anything to help them.
3. This is a very high bar, but we are empowered by knowing that G-d forgives us this way.
4. There are circumstances under which Jewish law does not mandate forgiveness. However, it is the Jewish way and the way of the humble (with few exceptions) to forgive, even in such circumstances.
5. The way of the humble is to perceive the world in a state of oneness with G-d. Quarrels are only possible between us and others. If we are part of G-d's oneness, there is no otherness and there can be no quarrels.

